

Format Teamvoorbereiding

Duik als team eerst zelf in het Bijbelverhaal, om samen te ontdekken en te zien waar de verbinding kan worden gelegd met het dagelijks leven. Van hieruit kunnen jullie je kliederkerk verder vormgeven.

Tips

- Wil je meer verdieping voor een goede voorbereiding en geloof in je kliederkerk? Ga dan naar [dit artikel](#).
- Op [kliederkerk.nl](#) kun je symbolen en printjes in de huisstijl van kliederkerk downloaden.

BIJBELVERHAAL

Matteüs 20:1-16

Toelichting:

Jezus vertelde vaak verhalen die we 'gelijkenissen' noemen. Deze verhalen laten zien wie God is en hoe zijn nieuwe wereld is. Jezus gebruikte voorbeelden die de mensen kenden uit het dagelijks leven. In die tijd waren er veel boeren met wijngaarden. Als de oogsttijd was aangebroken had hij extra werkers nodig om de druivenoogst binnen te halen. Werkers die zichzelf lieten inhuren verzamelden op een plaats in het dorp. Dit waren mensen die voor hun onderhoud (en dat van hun gezin) afhankelijk waren van iemand die hen voor die dag wilde inhuren.

De tijden die genoemd worden in het verhaal gaan uit van de Joodse dagindeling: een dag was de tijd tussen zonsopgang en zonsondergang en werd opgedeeld in 12 'uren'. De tijden dat de landeigenaar mensen inhuurde waren ongeveer 6.00, 9.00, 12.00, 15.00 en 17.00 uur. Rond 18.00 uur werden de mensen uitbetaald. Eén denarie was een goed loon voor een dagarbeider.

GESPREK EN DOORDENKING

Lees samen met Bijbelverhaal. Hieronder staan gespreksvragen waarmee je als kernteam het thema doordent en het programma inhoudelijk en persoonlijk kan voorbereiden.

- Over wie/wat gaat het verhaal?
- In welke persoon/situatie in dit verhaal herken jij jezelf het meest?
- Waarom zou niemand de laatste mannen werk hebben gegeven denk je? Hoe is dat voor hen?
- Wat vertelt dit verhaal jou over wie God is?
- Leef je in de deelnemers van jullie kliederkerk: 'Wat zullen zij al weten van dit verhaal? Wat zal dit verhaal mogelijk bij hen oproepen? (Welke associaties, ideeën of emoties?)'

Tip: Messy Church England heeft een boekje met hervertellingen van de gelijkenissen van Jezus, speciaal voor Messy Church. Deze is hier te bestellen: <https://www.messychurch.brf.org.uk/latest/resources/messy-parables-25-retellings-for-all-ages/>

Tip: Deel in je (Klieder)kerk het Petrus Kids boekje uit over de Werkers in de wijngaard. Hiermee kunnen gezinnen thuis verder aan de slag met het bijbelverhaal.

CREATIEVE BRAINSTORM

Deel het bijbelverhaal op in onderdelen (bijvoorbeeld alinea's, verzen of gebeurtenissen). Schrijf ieder onderdeel op een vel papier.

Brainstorm nu samen over deze onderdelen. Iedereen mag ideeën, thema's, beelden, woorden, symbolen of werkvormen opschrijven waar je aan moet denken bij de verschillende onderdelen. Dit kun je bijvoorbeeld op plakbriefjes doen die je op de grote vellen plakt.

Bekijk daarna samen alle ideeën en selecteer de ideeën waarmee je verder aan de slag wilt. Op basis van deze ideeën ga je de ontdek-activiteiten kiezen en bedenken.

Maak dan een taakverdeling: wie doet wat om deze kliederkerk tot een succes te maken?

GEBED

Betrek ook God in de voorbereiding. Je kunt de tijd nemen om jullie voorbereiding bij God te brengen en daar een zegen over te vragen. Doe dat op een manier die passend is bij jullie.

Ontwerpschema

Dit ontwerpschema geeft je overzicht voor je klederkerk. Vanuit de kern, vanuit een Bijbelverhaal, bereid je je als team voor, en werk je samen naar een lijst met ontdekactiviteiten, elementen voor de viering, en voor samen eten. Ga naar de formats voor "Teamvoorbereiding", "Samen Ontdekken", "Samen Vieren" en "Samen Eten" om dit ontwerpschema uit te werken.

TEAMVOORBEREIDING Thema's, woorden, symbolen:	SAMEN ONTDEKKEN Activiteiten:
BIJBELVERHAAL	
SAMEN VIEREN Manieren om het verhaal te delen: Liederen: Gebedsvormen:	SAMEN ETEN Ideeën voor de maaltijd:

Format Samen ontdekken

Hoe laat je de deelnemers de bijbeltekst ontdekken? Op basis van de creatieve brainstorm kun je ontdek-activiteiten ontwikkelen. Zorg voor minimaal vijf en maximaal 10 activiteiten. Let op variatie zodat het leuk is voor zowel jongens, meisjes als volwassenen en voor dromers, denkers én doeners.

NATUUR

- Werken in de (moes)tuin

RENNEN/SPORT/BEWEGING/PARCOURS

- Pluk de druiven

BOUWEN/TIMMEREN/SLOPEN

PUZZEL/SPEL

- De laatsten zullen de eersten zijn

VIES/UITDAGEND/PROEFJE

- Dansende druiven en drijvende druiven

GEBED/STILTE

- Knippen en plakken
- Hoe is Gods nieuwe wereld?

KNUTSEL

- Druiven van papier
- Zonnewijzer maken

OVERIG (KOKEN, VOOR DE JONGSTEN, ETC.)

- Eten wat de oogst opbrengt

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

Hoe is Gods nieuwe wereld?

BIJBELTEKST

Jezus zei: "Het is met het koninkrijk van de hemel als..."
(NBV21)

"Jezus zei: 'Dit voorbeeld leert je iets over Gods nieuwe wereld.'
(Bijbel in Gewone Taal)

- Matteüs 20:1a

OPDRACHT

Jezus is een goede verhalenverteller. Hij lette op dingen die om hem heen gebeurden in het gewone leven en gebruikte dat in zijn verhalen. Hij vertelde vaak verhalen om mensen te leren wie God is en hoe Zijn nieuwe wereld eruit ziet. Hij begon zo'n verhaal dan met de zin 'Het is in Gods nieuwe wereld zoals...' of 'Dit voorbeeld leert je iets over Gods nieuwe wereld...'. Bedenk nu zelf een verhaal of welke woorden en plaatjes iets vertellen over Gods nieuwe wereld. Schrijf in de praatwolk bij Jezus jouw eigen verhaaltje. Of knip uit een tijdschrift plaatjes en woorden die volgens jou iets laten zien over wie God is en hoe Zijn nieuwe wereld eruit ziet.

Tip: Gods nieuwe wereld wordt in de Bijbel vaak Gods Koninkrijk genoemd of 'het koninkrijk van de hemel'.

GESPREKSVRAGEN

- Wat heb je geschreven, getekend of geplakt? Kun je er wat over vertellen?
- Wanneer merkte jij iets van God of van Zijn nieuwe wereld?

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- Een bijlage met een afbeelding van Jezus met een grote praatwolk.
- Pennen, stiften
- Scharen en lijm
- Kindvriendelijke tijdschriften

TOELICHTING

Deze activiteit helpt mensen te ontdekken wat de functie was van de gelijkenissen van Jezus. Verder zet het ze actief aan het denken over wat het Koninkrijk van God (of Gods nieuwe wereld) eigenlijk is. Maak de brug naar het bijbelverhaal door uit te leggen dat jullie in deze kliederkerk één van de verhalen van Jezus gaan ontdekken die iets laten zien over Zijn nieuwe wereld.

Er is geen goed of fout bij deze opdracht. Je kunt natuurlijk wel doorvragen en vertellen hoe je het zelf ervaart.

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

Knippen en plakken

BIJBELTEKST

Matteus 20:1-16

OPDRACHT

Pak een papier met het bijbelverhaal.
Knip de losse woorden uit en leg ze op de plek waar ze horen volgens jou!
Ben je klaar? Controleer dan in de bijbel of je alle woorden op de juiste plek hebt gelegd.

GESPREKSVRAGEN

- Welke woorden of zinnen vind jij mooi in dit verhaal?
- Welke woorden of zinnen vind jij gek in dit verhaal?

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- De bijbeltekst op A4tjes + de losse woorden
- Scharen
- Lijm
- Bijbel(s) in Gewone Taal
- Eventueel pennen

TOELICHTING

Print A4tjes met de Bijbeltekst. Zorg dat in de tekst bepaalde woorden ontbreken en laat open plekken in de tekst over. Print de ontbrekende woorden onderaan de tekst of op een apart A4tje. Deelnemers knippen deze woorden uit en leggen die op de open plekken in de tekst zoals zij denken dat het past. (Groot)ouders en kinderen kunnen dit samen doen.

Leg een Bijbel in Gewone Taal neer waarin mensen de tekst achteraf kunnen controleren. Hebben ze alle woorden op de juiste plek?

Als ze alles op de juiste plek hebben gelegd, kunnen ze het opplakken.

Je kunt ook nog een (meer uitdagende) variant maken waarbij deelnemers zelf woorden verzinnen die ze op de stippelijntjes zetten.

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

Druiven uit de wijngaard

BIJBELTEKST

Jezus zei: 'Dit voorbeeld leert je iets over Gods nieuwe wereld. Er is een man die een wijngaard heeft. Vroeg in de ochtend gaat hij op weg. Hij zoekt arbeiders om in zijn wijngaard te werken. Hij spreekt een bedrag met hen af: het normale loon voor een dag werken. En hij stuurt ze naar zijn wijngaard. - Matteüs 20:1-2

OPDRACHT

Knip of snijd stroken van paars en groen papier van ongeveer 0,5 tot 1 cm breed. Neem een sateprikker, hier ga je de stroken papier omheen rollen zodat je kleine rolletjes papier krijgt. Bekijk de [instructie](#) voor het rollen van je strookjes. Plak het uiteinde vast met een beetje lijm met de tandenstoker. Maak zo meerdere rolletjes. Je hebt ongeveer 10 paarse rolletjes nodig en van de groene strookjes maak je gekrulde blaadjes. Plak de rolletjes op een stevig papier in de vorm van een druiventros.

GESPREKSVRAGEN

- Wat is een wijngaard?
- Hoe zou het zijn om een hele dag druiven te plukken in een wijngaard?

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- Paars en groen (dun) papier
- Een papiersnijder of scharen
- Lijm
- Satéprikkers
- Tandensokers
- Stevig papier om de druiventrossen op te plakken
- Een laptopscherm waarop je de instructievideo bekijkt

TOELICHTING

Bekijk van te voren deze [video](#) en probeer het zelf uit. Maak een druiventros zoals op deze [afbeelding](#). Zoek eventueel op Pinterest op 'quilled paper grapes' voor nog veel meer mooie voorbeelden. Kopieer een afbeelding die je als voorbeeld uitprint op jullie praatpapier!

Deze activiteit is geschikt vanaf ongeveer 7 jaar. Voeg voor jonge kinderen een eenvoudige variant toe, bijvoorbeeld het maken van paarse propjes en die op papier plakken in de vorm van een druiventros.

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

De laatsten zullen de eersten zijn

BIJBELTEKST

Zo zal het gaan in de nieuwe wereld. Mensen die nu het laatst komen, zullen dan vooropgaan. En mensen die nu het eerst komen, komen dan achteraan.'
- Matteüs 20:16

OPDRACHT

Speel het spel Uno en doe je best om te verliezen in plaats van te winnen!

Dat betekent dat je jouw kaarten niet kwijt wilt raken maar juist zo veel mogelijk kaarten wilt verzamelen. Let hierbij op de volgende regels:

- Als je een kaart kunt leggen, dan moet je dat doen. (Je mag dus alleen een nieuwe kaart pakken als je echt niet kunt.)
- Als je nog één kaart over hebt, hoef je geen Uno of 'laatste kaart' te zeggen.
- Raakt niemand zijn kaarten kwijt? Tel dan de kaarten in jullie hand nadat de pot drie keer is geschud. Degene die de meeste kaarten heeft, is de verliezer.

GESPREKSVRAGEN

- Hoe is het om te proberen de 'verliezer' te zijn?
- Wanneer voel(de) jij je weleens een verliezer of een 'laatste' bij iets, hoe was dat?
- Wat zou Jezus bedoelen met 'mensen die nu als laatst komen, zullen voorop gaan'?

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- Spellen zoals Uno, kaartspel, Yahtzee en Take5

TOELICHTING

Oudere kinderen, tieners en volwassenen kunnen in een groepje (minimaal 3) een spel spelen. Hierbij is het doel om te proberen te verliezen! Hierboven staat een voorbeeld met spelregels voor het spel Uno. Probeer het zelf van te voren een keer uit. Zorg voor een prijsje voor de verliezer, en geef daarna eventueel de 'winnaar' dezelfde prijs. Praat eventueel tijdens of na het spel over de gespreksvragen.

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

Zonnewijzer maken

BIJBELTEKST

Matteüs 20:1-6

OPDRACHT

Bekijk buiten het voorbeeld van de zonnewijzer.

Neem een papieren bord en leg hem op de kop. Verf en versier het bord in kleuren die bij de zon passen. Steek een stokje in het midden van het bord zodat die overeind staat. Laat de verf even drogen.

Leg het bord buiten in de zon. Teken een lijn op de schaduw van het stokje en schrijf erbij welke tijd het op dat moment is.

Thuis maak je jouw zonnewijzer af. Leg hem weer op dezelfde tijd (als in de kliederkerk) in de zon met de schaduw van het stokje op jou getekende lijn. Herhaal dit elk (paar) uur.

GESPREKSVRAGEN

- Lees de Bijbeltekst. De landheer huurt mensen in voor zijn wijngaard om 6.00 uur 's ochtends en daarna om 9.00, 12.00, 15.00 en 17.00 uur weer. Al deze mensen werken tot 18.00 uur. Hoeveel uur werken de werkers?

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- Papieren bordjes
- Verf en kwasten (geel, oranje, rood, evt. neon kleuren)
- Stokjes
- Lineaal
- Een voorbeeld zonnewijzer

TOELICHTING

Maak zelf een zonnewijzer van te voren op een dag dat de zon schijnt. Leg het papieren bord op de kop en steek in het midden een stokje. Het stokje moet zo lang zijn dat de schaduw ervan over de rand van het bordje valt. Leg het bord op een plek waar het de hele dag in de zon kan liggen op precies dezelfde plaats. Per (paar) uur ga je nu de schaduw tekenen van het stokje. Begin om 7 of 8 uur 's ochtends. Leg een lineaal langs de schaduw van het stokje en teken een strakke lijn. Doe dit na 2 uur weer en ga zo de hele dag door tot 18 uur 's avonds.

Leg je zonnewijzer tijdens de kliederkerk buiten neer en demonstreer hoe het werkt. Je kunt ook een grotere zonnewijzer bouwen als jullie kliederkerk een buitenlocatie heeft waar je dit kunt laten liggen. Bekijk samen met kinderen de zonnewijzer(s) en leg uit hoe ze werken. Daarna gaan ze zelf aan de slag om er een te maken. Het optekenen van de tijden moeten ze thuis doen (of afmaken) op een dag dat de zon schijnt. Op deze [blog](#) vind je een voorbeeld.

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

Dansende druiven

BIJBELTEKST

Jezus zei: 'Dit voorbeeld leert je iets over Gods nieuwe wereld. Er is een man die een wijngaard heeft. Vroeg in de ochtend gaat hij op weg. Hij zoekt arbeiders om in zijn wijngaard te werken. Hij spreekt een bedrag met hen af: het normale loon voor een dag werken. En hij stuurt ze naar zijn wijngaard. – Matteüs 20:1-2

OPDRACHT

Vul de waterkan voor driekwart met prikwater.
Doe een handvol druiven in de kan met water. Wat gebeurt er met de druiven?

GESPREKSVRAGEN

- Weet jij hoe druiven groeien?

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- Waterkan
- Prikwater
- Druiven (gewassen zonder steeltjes)

TOELICHTING

Demonstreer het proefje en laat het daarna de kinderen zelf proberen.
<https://www.iltigers.net/dancing-grapes-experiment/>

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

Drijvende druiven?

BIJBELTEKST

Jezus zei: 'Dit voorbeeld leert je iets over Gods nieuwe wereld. Er is een man die een wijngaard heeft. Vroeg in de ochtend gaat hij op weg. Hij zoekt arbeiders om in zijn wijngaard te werken. Hij spreekt een bedrag met hen af: het normale loon voor een dag werken. En hij stuurt ze naar zijn wijngaard. – Matteüs 20:1-2

OPDRACHT

Hier staan twee glazen water.
Gooi een paar druiven in het eerste glas. Zij zinken naar de bodem.
Gooi daarna een paar druiven in het tweede glas. Wat gebeurt er met deze druiven? Hoe kan dat?!

GESPREKSVRAGEN

-

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- Twee glazen
- Warm water
- Druiven (gewassen en zonder steeltjes)
- Druiven (gewassen en zonder steeltjes)
- Suiker
- Lepel om te roeren

TOELICHTING

Vul de twee glazen met warm water. Voeg in een glas een lepel suiker toe en roer totdat dit helemaal is opgenomen en je de suiker in het glas niet meer kunt zien. Maak de druiven schoon en verwijder de steeltjes. Doe een paar druiven in het glas water zónder suiker. Ze zinken naar de bodem. Doe daarna een paar druiven in een glas water mét suiker. Deze blijven drijven. Als de suiker helemaal is opgelost, lijken beide glazen met water hetzelfde. Je kunt hiermee je toeschouwers verrassen. Leg daarna uit hoe het werkt en laat het de kinderen zelf proberen.

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

Pluk de druiven!

BIJBELTEKST

Jezus zei: 'Dit voorbeeld leert je iets over Gods nieuwe wereld. Er is een man die een wijngaard heeft. Vroeg in de ochtend gaat hij op weg. Hij zoekt arbeiders om in zijn wijngaard te werken. Hij spreekt een bedrag met hen af: het normale loon voor een dag werken. En hij stuurt ze naar zijn wijngaard. – Matteüs 20:1-2

OPDRACHT

Pluk de druiven uit de mand en breng ze naar de andere kant!

GESPREKSVRAGEN

-

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- Paarse ballonnen of ballen in een mand/bak
- Ruimte en spullen om een parcours te maken
- Identieke prijsjes voor de verliezers en de winnaars

TOELICHTING

Maak (buiten) een parcours om te lopen/rennen/klimmen/kruipen. Aan het begin leg je een grote bak met paarse ballonnen of ballen neer (de druiven) of hang ze met touwtjes ergens aan vast. De deelnemers 'plukken' de druiven en brengen die naar de andere kant van het parcours. Laat mensen in teams spelen en maak er een estafette van. Geef het verliezende team eerst een 'troostprijs' en daarna het winnende team hun 'echte' prijs. De prijzen zijn hetzelfde. Kijk hoe ze reageren?

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

Werken in de (moes)tuin

BIJBELTEKST

Later die ochtend gaat de eigenaar van de wijngaard weer op weg. Hij ziet mannen op straat die nog geen werk hebben. Hij zegt tegen hen: 'Ga maar in mijn wijngaard werken. Ik zal jullie een eerlijk loon geven.' De mannen gaan aan het werk.
- Matteüs 20:3-5

OPDRACHT

- Werk net als de werkers in de wijngaard mee in de tuin!

GESPREKSVRAGEN

- Heb je wel eens eerder in de tuin gewerkt?
- Hoe vind je het om in de tuin te werken?
- Hoe weet je wat je moet doen?
- Werkt het ook met God zo, denk je? Dat wij hem na mogen doen?

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- Tuingereedschap
- Een begeleider die het voor doet

TOELICHTING

Heb je een moestuin, een tuin of een perkje bij je kerk? Bedenk een klusje en laat de deelnemers meewerken in de (moes)tuin. Geef de deelnemers uitleg over wat ze kunnen doen, hoe ze dat goed kunnen doen, en waarom dat nodig is. Doe het voor, zodat zij het na kunnen doen.

God is net als de eigenaar van de wijngaard, hij is een soort tuinman! Hij is creatief en zorgt goed voor zijn tuin. En wij mogen meewerken in de tuin. Niet door zomaar iets te gaan doen, maar door hem, de tuinman, na te doen. Zo, door net als hij te doen, leren we goed te zorgen voor de wereld om ons heen.

Format Praatpapier

Tip

- Op kliederkerk.nl vind je printjes voor praatpapieren in de huisstijl van kliederkerk

Op deze pagina kun je elke ontdek-activiteit die je hebt bedacht uitwerken. Het bovenste gedeelte kun je gebruiken voor het praatpapier. Het onderste gedeelte is bedoeld voor degene die de activiteit begeleidt.

Voor op het praatpapier:

NAAM ACTIVITEIT

Eten wat de oogst opbrengt

BIJBELTEKST

Als het avond is, zegt de eigenaar van de wijngaard tegen de man die zijn zaken regelt: 'Roep alle arbeiders en geef ze hun loon.'

- Matteüs 20:8

OPDRACHT

Werken in de wijngaard levert niet alleen loon op, maar ook mooie druiven! Daar kan weer wijn van worden gemaakt, lekkere druivensap of rozijnen!

- Wat wordt er in jouw omgeving veel geoogst?
- Kook of bak er iets lekkers van!

GESPREKSVRAGEN

- Hoe is het om iets te maken van eten uit de omgeving?
- Weet jij waar het eten dat je normaal eet vandaan komt?
- Wie hebben daarvoor gewerkt?

Voor de begeleider:

BENODIGDHEDEN

- Kook- of bakgerei
- Een oven of fornuis/gasstelletje/kampvuurtje/barbecue
- Een begeleider die helpt bij het koken/bakken en vertelt over de ingrediënten.

TOELICHTING

In het najaar is het oogsttijd. De boeren zijn druk op het land. Wat wordt er in jullie omgeving veel geoogst? Het is leuk om samen iets te koken of te bakken van lokale producten uit jullie omgeving. Probeer erachter te komen waar het heeft gegroeid en hoe. Vertel de deelnemers daarover onder het koken of bakken. Laat evt. foto's zien.

Als het past en je het leuk vindt, kun je ondertussen luisteren naar het liedje *Mooi Hier* van Trinity [Trinity - Mooi Hier \(Official Video\) \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=Trinity-Mooi-Hier)

Serveer wat jullie hebben gemaakt bij het Samen Eten!

Format Samen vieren

Tips

- Zorg voor afwisseling en voor aansprekendheid voor verschillende generaties.
- Let op dat de viering ook te begrijpen is voor mensen die niet (vaak) in de kerk komen.
- Kies liederen die makkelijk te zingen zijn en projecteer of print de tekst.

Dit deel van een kliederkerkbijeenkomst duurt ongeveer een kwartier tot twintig minuten. De ontdekactiviteiten komen in de viering samen, zodat deelnemers het hele bijbelverhaal beleven. Kies de elementen die passen bij jouw doelgroep en jouw context.

THEMA EN BIJBELTEKST

Matteüs 20:1-16

MANIEREN OM HET VERHAAL TE DELEN

- Speel het verhaal uit. Door er een rollenspel van te maken, zullen kinderen de impact van het verhaal meer begrijpen. Je hebt dan een verteller nodig, een landeigenaar en 5 werkers voor de wijngaard. Speel samen het verhaal na. Leef je hierbij in de situatie in van de werkers. (Het plukken van druiven gebeurde met de hand. Het betekent gebukt werken omdat druivenstruiken ongeveer tot de hoogte van je middel groeien. Als in het Midden-Oosten de zon gaat schijnen wordt het snel heet en vaak is er in een wijngaard weinig beschutting. De werkers die de hele dag gewerkt hebben zullen bezweet zijn en erg moe.)
- Gespreksvragen bij het verhaal:
  - Wat vind je mooi aan dit verhaal? | Wat vind je minder mooi of snap je niet in het verhaal? | Wat is het belangrijkste deel van het verhaal? | Waarom zou niemand die laatste mannen werk hebben gegeven, denk je? | Wat leert dit verhaal je over God? | Wat betekent die verhaal voor jouw leven vandaag?
- Jezus ziet iedereen en vindt iedereen belangrijk. Ook de mensen die in deze wereld 'als laatste' komen. Wanneer voelde jij je een 'laatste'? (Ben je weleens als laatste gekozen? Heb je weleens het gevoel dat je niet mee kan doen met de rest?)
- In het Koninkrijk van God (Gods nieuwe wereld) ontvangt iedereen van God omdat Hij het graag wil geven, niet omdat we ervoor kunnen werken. Gods liefde is voor iedereen, en voor iedereen evenveel. Gods liefde is ook voor jou. En het is voor anderen, ook voor hen waarvan je denkt dat ze het niet verdienen. Geef aan alle deelnemers een cadeautje om hen eraan te herinneren dat God van hen houdt. Bespreek eventueel in twee- of drietallen:
  - (Hoe) heb jij weleens gemerkt dat God van je houdt?
  - (Wanneer) krijg jij weleens iets (van God) dat je niet had verdient?

LIEDEREN

- Het kliederkerk lied (Trinity)
- Open mijn oren (Elly en Rikkert) https://www.youtube.com/watch?v=LjpdL_CmJ5fE
- De eersten zijn de laatsten (Lied 991) <https://www.youtube.com/watch?v=svywQTzib18>
- Heer, wat kan ik doen? (Elly en Rikkert) <https://www.youtube.com/watch?v=iEwgdwFnJj0>
- Mooi hier (Trinity) [Trinity - Mooi Hier \(Official Video\) \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=iEwgdwFnJj0)

GEBEDSVORMEN

- Laat een (of meerdere) druiventrossen rondgaan en laat iedereen er één druif af plukken. Daarbij mogen ze bedenken wat ze graag van God zouden willen ontvangen. Geef ze daarna de opdracht om die druif aan hun buurman of buurvrouw te geven. Want wat je zelf graag ontvangt, mag je iemand anders ook toewensen. Iedereen ontvangt uiteindelijk zo een druif van iemand anders. Het goede wordt je gegeven! Je kunt kiezen of mensen ook hardop uitspreken wat ze graag zouden ontvangen, of dat ieder dit voor zichzelf houdt en het geven van de druif voldoende is.
- Na het gebed kun je ook een zegen uitspreken of uitbeelden, bijvoorbeeld door middel van de parachute.

Format Samen eten

Samen eten is een natuurlijk moment waarop je elkaar beter leert kennen. Ga samen aan tafel op de manier die past bij jouw thema en jouw context.

VORM VAN DE MAALTIJD

- Maak de receptjes uit het Petrus Kids boekje met druiven [[link](#)]
- Maak andere lekkere recepten, zoals een salade, met druiven.
- Maak een lopend buffet en laat iedereen in een rij aansluiten om langs de tafels met eten te lopen. Open nu het buffet. Verras de mensen die achterin de rij staan met iets extra lekkers of door hen juist als eerste iets te laten kiezen van het buffet en hun bordje te vullen. (De laatsten zullen de eersten zijn ;-))
- Gebruik chocolade geld (zoals muntjes).
- Hang buiten zakjes met lekkers (fruit, druiven, chocoladegeld, rozijntjes etc.) in een boom of struik, aan touw of lintjes. Laat de kinderen zelf hun eten 'oogsten' door een zakje eruit te knippen.
- Gebruik de ontdekactiviteit 'Eten wat de oogst opbrengt' en eet dit samen op.

BENODIGDHEDEN